

VEERTIG JAAR VRIENDEN DER NATUUR VENLO

door

PIET VAN NIEUWENHOVEN
Trianonstraat 13
6213 AB Maastricht

Het was een groot genoegen het veertigjarig jubileum van de Vrienden der Natuur in Venlo mee te mogen vieren. Op de vergadering van 23 januari j.l. gaf de voorzitter, P.A. v.d. Horst, een overzicht van het wel en wee van de vereniging in deze 40 jaar, aan de hand van dia's die door een vaardig fotograaf waren gemaakt van de belangrijkste bladzijden uit het plakboek dat al die tijd ijverig was bijgehouden door Br. Victorius.

Tot mijn verbazing lag de bakermat van de vereniging in het Leudal! Daar woonde en werkte destijds Meester Mertens en die was een van de leiders van een kring Vrienden der Natuur in Roermond. Op een door deze kring uitgeschreven excursie in het Leudal verschenen ook enige natuurliefhebbers uit Venlo: Frans Tjallingii, als bioloog werkzaam op de proeftuin Noord-Limburg en de gebroeders Gerard en Wim Zwanikken, zonen van het hoofd van de toenmalige Mosterdschool. Daar in het Leudal werd al meteen een afspraak gemaakt om ook in Venlo met een kring te gaan experimenteren.

Zij vonden steun bij Dr. A.G. Garjeanne, leraar plant- en dierkunde aan de Rijks HBS, A. Smeets, directeur van de Bisschoppelijke kweekschool te Venlo, J. Berghs, hoofd ener school en A. Pijpers, eveneens leraar biologie aan diverse scholen in de provincie.

Er werd ook al gedacht over aansluiting bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, doch men oordeelde het beter, voorlopig op plaatselijk

Hydrobiologisch onderzoek van de Urbanusbeek o.l.v. Pater Miltenburg 1961.

niveau aan het werk te gaan, al spreken sommige briefhoofden uit die tijd van een onderafdeling van het Genootschap in Venlo. Hier mag misschien ook worden opgemerkt dat bij de oprichting van het dertig jaar oudere Natuurhistorisch Genootschap twee Venlonaren een rol hebben gespeeld, Dr. Garjeanne, bioloog, en Dr. P. Tesch, districtsgeoloog.

In 1952 had op aandrang van de jongere leden een omwenteling plaats: er werd om meer activiteiten gevraagd waarvoor het bestuur verjongd moest worden. P. v.d. Horst werd voorzitter en dat is hij nog altijd, al is hij enige tijd op non-actief geweest in verband met zijn gezondheidstoestand. Medebestuurders werden H. Hermans, die thans erelid is, en G. v.d. Burgt, nu als docent werkzaam bij de gemeentelijke School- en Kindertuinen te 's Gravenhage en W. Derkx.

Maasexcursie 1953

foto: Boerman.

Botanische excursie Lom mei 1955.

In 1954 wilde men zich als vereniging aansluiten bij het Genootschap. Doch de statuten van deze vereniging stonden toen nog geen kringen toe! Men kreeg het advies zelfstandig te blijven bestaan rondom een kern van genootschapsleden!

Nu, in 1981, is de kring Venlo de meest actieve van onze vereniging, en dat ligt niet op de laatste plaats aan de bezielende leiding van de huidige voorzitter. Hij wordt door de gemeente Venlo als deskundige erkend en gewaardeerd. De kring staat op de bres voor het behoud van natuur en landschap in heel het noordelijk deel van onze provincie. Helaas zijn niet alle acties met succes beloond. Ook rondom Venlo is de oorspronkelijke rijkdom van flora en fauna zoals die in het begin van deze eeuw herhaaldelijk werd beschreven, zwaar geteisterd. Wie nu het oud Venloosch herbarium van Rieter bestudeert, kan met Garjeanne wel huilen, en die uitte zijn verdriet al in de eerste helft van deze eeuw. Verdwenen zijn de fraai begroeide plassen en stille bochten langs de Maas, de rijke flora in de oeverlanden van de Molenbeek bij de Onderste en Bovenste Molen, enz. Prachtige foto's van Boermans en van Br. Victorius leggen in het plakboek de herinnering vast aan deze voor natuurliefhebbers zoveel betere tijden. Nog vers in het geheugen ligt de strijd om de Urbanusbeek, bij biologen bekend als paaipplaats van Knoflookpadden, die bij de

jongste uitbouw van de chemische industrie verloren is gegaan.

De kring Venlo is de grote voorvechter geweest van een educatief centrum, verwezenlijkt in het Natuureducatief Centrum Venlo. Zij vocht ook voor de stichting van een kinderboerderij en later voor de aanleg van een paludarium op de terreinen van het oude Hagerhof. Het algemeen bestuur van het Genootschap is er dankbaar voor, dat het aan deze ontwikkeling actief heeft mogen meewerken.

In het algemeen bestuur heeft men zich wel eens bezorgd afgevraagd wat er met de kring Venlo zal gaan gebeuren als v.d. Horst zich eens zal moeten terugtrekken. Het klimmen der jaren is nu eenmaal niet tegen te houden. Tijdens zijn voordracht heeft v.d. Horst zelf voór geruststelling gezorgd. Aan het einde van de avond bracht hij dank aan zijn medewerkers, waaronder jonge enthousiaste werkrachten die thans om beurten als zijn rechterhand fungeren, maar later ongetwijfeld in staat zullen zijn de vereniging zelfstandig verder te leiden op het spoor dat v.d. Horst heeft uitgezet. Ook zullen zij de Commissie Natuureducatie weten te inspireren en de kinderboerderij tot nog grotere bloei kunnen brengen, tot voordeel van de bevolking van heel Noord-Limburg, maar van de gemeente Venlo in het bijzonder.